

Prof. dr. sc. Tatjana MALAVAŠIČ

U studenome 2004. oprostili smo se od prof. dr. sc. Tatjane Malavašič, poznate, cijenjene i poštovane istraživačice, znanstvenice, profesorice i mentorice mnogim dodiplomskim i poslijediplomskim studentima s područja polimerstva u Sloveniji i izvan nje. Svojim je radom mnogo doprinijela u pronalaženju novih temeljnih spoznaja na području polimerstva. Istodobno je aktivno sudjelovala u potvrđivanju slovenske znanosti o polimerima na međunarodnome planu. Tako je, među ostalim, vrlo intenzivno surađivala s pojedincima i udrugama u Hrvatskoj.

Prof. T. Malavašič rođena je 10. lipnja 1941. u Ljubljani. Nakon mature u klasičnoj gimnaziji, upisala je studij kemijske tehnologije na Sveučilištu u Ljubljani, na današnjoj Fakulteti za kemiju in kemijsko tehnologijo (FKKT). Diplomirala je 1965. s radom *Nenasasične poliesterske smole*. Na istome je Fakultetu 1973. obranila magistarski rad *Opređeljevanje polimernih procesa i polimera vinilnih spojeva s diferencijalnom kalorimetrijom* i 1980. doktorsku disertaciju *Analiza polikondenzacije fenola s furfuralom*.

Po diplomiranju zaposlila se je na *Kemijskom inštitutu* (nekada *Kemijski inštitut Boris Kidrič*) kojem je ostala vjerna sve do umirovljenja godine 1997. Od 1990. radila je kao voditelj Laboratorija za kemiju polimera i tehnologiju. Plodni istraživački put započela je kao asistent a zaključila ga kao znanstveni savjetnik. Njen rad bit će trajno zapisan u povijesti *Kemijskog inštituta*. Osim

istraživačkoga rada profesorica se Malavašič uključila i u pedagoški rad *Univerze u Ljubljani*. 1988. je na FKKT-u izabrana za izvanrednu profesoricu za područje polimerstva. Od 1989. predaje na poslijediplomskome studiju FKKT-a predmet *Kemija i tehnologija specijalnih polimera*, a na Akademiji za likovno umetnost, Odjel za industrijsko oblikovanje, na dodiplomskome studiju predmet *Tehnologija plastike*. Prof. Malavašič svoje je iskustvo nesebično prenosila na mlađe suradnike koje je savjetovala i poticala na znanstveni rad.

Znanstvenoistraživački rad prof. T. Malavašič vrlo je opsežan. Vodila je ili je sudjelovala u mnogim temeljnim, primijenjenim i industrijskim istraživanjima, pri čemu je surađivala sa znanstvenicima širom svijeta. Ističu se prije svega radovi koji su ukazali na mogućnost uporabe diferencijalne dinamičke kalorimetrije (DSC) za karakterizaciju polimera, kao i za analizu reakcija polimerizacije, po čemu se uvrštava u pionire na tom području te u međunarodno priznate stručnjake. Prof. T. Malavašič je s pomoću DSC metode detaljno istraživala procese polimerizacije i kopolimerizacije akrilata i metakrilata u masi i otopini, te je predlagala metodu za određivanje kinematike radikalne polimerizacije. S pomoću DSC metode istraživala i druge polimerne sustave i reakcije umreživanja. Osamdesetih se godina posvetila istraživanju sinteze i karakterizacije poliuretana i poliuretanskih ionomera za pripremu ekoloških vodenih disperzija, a u devedesetima se bavila istraživanjima kapljevitih kristala poliuretana s mezogenim jedinicama u bočnim lancima kao i istraživanjima polimernih mješavina.

Prof. T. Malavašič ostvarila je izvrsnu suradnju sa slovenskom industrijom. Vodila je ili je sudjelovala u brojnim primijenjenim istraživanjima i razvojnim projektima između kojih valja istaći: karakterizacija i umreživanja različitih kaučukovih smjesa, poliuretanske otopine i disperzije, epoksidne smole, praškasti premazi, pjeneći polietilen, ljepila na temelju urea-formaldehidnih smola itd.

Opus znanstvenoistraživačkoga rada prof. T. Malavašič izniman je i obuhvaća 100 objavljenih radova u domaćim i inozemnim

časopisima kao i monografijama, a aktivno je sudjelovala na brojnim međunarodnim i domaćim konferencijama. Za svoj je rad primila dvije nagrade *Prešernove zaklade za studente* (1966. i 1974), a sa suradnicima još dvije nagrade *Zaklade Borisa Kidriča* (1978. i 1991).

Aktivna je bila i na drugim područjima: sudjelovala je u radu *Slovenskega kemijskega društva*, bila je predsjednik *Sekcije za polimere* pri *Slovenskom kemijskom društvu* i predstavnica Slovenije u *Europskoj polimerskoj federaciji*, članica znanstvenih i organizacijskih odbora mnogih domaćih i međunarodnih konferencija. Sudjelovala je također u *Mediteranskoj mreži* i školama o kemiji i novim polimernim materijalima. U vrijeme kad je Slovenija bila dijelom Jugoslavije aktivno je sudjelovala u organizaciji dvaju jugoslavenskih kongresa za kemiju i tehnologiju makromolekula u Sloveniji, i to 4. kongresa 1975. u Ljubljani i 8. kongresa 1984. na Bledu. Po osamostaljivanju Slovenije zajedno s prof. Francom Vodopivcem i prof. Dragom Kolarom utemeljila je *Konferenciju o materijalima i tehnologijama*, na kojoj se svake godine sastaju slovenski i strani stručnjaci za metalne, anorganske i polimerne materijale.

Prof. T. Malavašič se sa svojim priznatim znanstvenim, stručnim i pedagoškim radom uvelike pridonijela razvoju polimerstva Slovenije kao i međunarodnom priznanju slovenske polimerijske znanosti. Unatoč svome neumornome radu pronalazila je uvijek vremena i za obitelj i prijatelje, kao i za mnoge aktivnosti u slobodnom vremenu. Ni bolest je u tome nije mogla spriječiti. Hrabro joj se odupirala no, tu neravnopravnu bitku prerano je izgubila. Njeni suradnici i prijatelji sjećat će je se po neiscrpnj energiji koju je širila oko sebe, po hrabrosti, po odlučnosti i optimizmu i konačno po brojnim inovativnim pristupima za učinkovito rješavanje vrlo kompleksnih stručnih izazova. Za njom ostaje duboka praznina. Svima koji je poznaju mnogo će nedostajati.

Hrvatski polimeričari će je zbog dugogodišnje uspješne suradnje zadržati u trajnom sjećanju.

Majda ŽIGON

Prijevod za slovenskoga: Damir GODEC